

Az 1905. évi tizedik nyári korcsolyázás izgalmai a dobsinai jégbarlangban

(Megjelent az 1905. évi Pesti Hirlap aug. 6 számában.)

Hogyan jött létre 1893 évben a dobsinai jégbarlang örök jéghegyei közt az első nyári korcsolyázás és az azóta állandósított nyári korcsolyázási kirándulások.

Az egészséges és testi ügyességet olyanra fejlesztő korcsolyasport a 90-es években lett annyira népszerű, hogy a főváros legelőkelőbb polgárai és a főrangú családok fiatalabb sarjadékai tömegesen léptek be a városligeti nagy jégpálya tagjai közé. Azon időben csodálatosan állandóan 60—70 napos korcsolyázó saison volt és feledhetetlen emlékei vannak azon jégcsaládok mindkét nembeli tagjai közt, kik a most nagybetegen fekvő 74 éves Rohonczy Gida páratlan agilitása folytán évtizedeken át nagyszerű és pazar pompájú jégünnepeket rendeztek. Ezeknek a változó jégcsaládoknak 45 éven át hűséges tagja, mint a korcsolyasport fanatikus hive és krónikása különböző képes és napilapoknak, 1892 év nyarán egy merész ötlettel állt elő e sorok írója, ki állandóan jelen volt és egy helyszíni szemle után született meg azon nagyszerű eszméje, hogy a világhírű dobsinai jégbarlangban, melynek a 90-es évekig évente csak 300—400 látogatója volt, meghonosítja a korcsolyázást és ennek folytán keletkezett hírlapi közlemények folytán 1913-ban, már 6000-nél többre rugott a látogatók száma.

Rohonczy Gidának az 1893. évi nyári korcsolyázás lezajlása után nagy tervei voltak a jégbarlanggal és csodálatos környékével, a svájci tájakkal vetekedő sztraceni völgygel. De sajnos elfogadható vételár ellenére is a dobsinai ott nyaraló uriasszonyok és villatulajdonosok meggyőzték Rohonczy Gida terveit, ki egy négyemeletes szállodát akart közvetlen a barlang bejáratához építeni és liften szállította volna fel a kirándulókat a Ducai hegyek örök jéghegyei közt levő nyári korcsolyapályához.

Ez alkalommal nem lesz érdektelen a régi boldog világban lezajlott jégünnepekről és nyári korcsolyázás izgalmairól egyet-mást elmondani ami 1905. évben zajlott le.

Az akkori meleg nyár folytán rendkívül kitűnő és acélkeménységű sima jég

állott a nyári korcsolyázók rendelkezésére. A mintegy 400 négyszögölnyi pályát egy héttel előbb már folytonosan gyalulták az évközben keletkezett jégdombok miatt. A műkorcsolyázókat, leszámítva az ut fáradalmait, legjobban megviseli a 986 méter magasan fekvő jégbarlanghoz vezető szerpentes ut megjárása, amit a nagy nyári forróság következtében is félórai pihenés követ a barlang bejárata előtti várócsarnoknál. Itt a korcsolyázók a pihenőt arra használják fel, hogy a zörgő-börgő Kolumbusokat, Halifaxokat, a cipőkre srófolt Jackson Heines-korcsolyákat nagy sietve felkötik. A jelenvolt külföldi német vendégek ámulva nézték a megjelent sportsmanokat s halkán kérdezték egymástól: — Sind die ungarische Touristen verückt?

De csakhamar elhallgattak, amint a be-

Rohonczy Gida, az 1893. évi dobsinai jégünnepeknél védnöke és a régi jégünnepek főrendezője, ki ezidőszerint nagybetegen fekszik.

Bellony László eredeti rajza

Emlékkép az 1893. július 18-iki első nyári korcsolyázásról a dobsinai jégbarlangban, melyen a budapesti Korcsolyázó-Egylet 32 mintakorcsolyázó-párral vett részt Markó Miklós kezdeményezésére és rendezésében. A maga nemében az egész világon páratlanul álló természetes és örök jéghegyek közti, kánikulai nyári korcsolyázásnak Rohonczy Gida és Ivánka Zsigmond voltak a védnökei. Mintegy száz főre rugott a kirándulók száma s számukra Rozsnyón nem volt elég kocsi, Rohonczy Gida kérelmére azonban gróf Andrássy Géza a betléri kastélyból pompás csengős négyesfogatokat bocsátott a budapesti korcsolyázóegylet hölgytagjainak rendelkezésére, kik azóta már régen boldog nagymamák. A jégünnepélyen, mely déli 2 órától 4-ig tartott, mintegy 32 pár keringőzött, végül pedig Rohonczy rendezésében sikerült francia-négyest adtak elő, Radics Lajos pompás miskolci zenekarának játéka mellett. A jégünnepélyen résztvevő, 300 főnyi nézőközönség az ebéd után oly jó hangulatban volt, hogy szállás hiányában végigtáncolták az egész éjszakát. Reggel felé a tارسaság egy része kocsin távozott, a másik rész a fürdőház kádjaiban vagy a turistaház nagytermében — férfiak és nők egy rozszant spanyolfallal elválasztva — pihent meg, de természetesen aludni senkise tudott a Rohonczy pezsgőitől s így történt, hogy úgy a férfi-, mint a nőirészen kedélyes adomázás közepette köszöntött be a reggeli 8 óra, amikor is a rossz kiszolgálás folytán az örökké udvarias gavallér, Rohonczy Gida, a szépséges budapesti korcsolyázó leányoknak maga hozott mosdóvizet a közeli kútról. Az akkor szintén itt mulató, már 74 éves öreg honti kuruc, Ivánka Zsigmond, élete végéig emlegette ezt az élvezetes s epizódokban gazdag kirándulást és azzal bucsuzott az agilis Markó Miklós főrendezőtől »Kedves uram öcsém, ha még egyszer ilyen nagyszerű kánikulai mulatságot rendez, újra eljövök.«

járáshoz közeledve, a barlangból kiáradó hideg légáram egészen váratlanul megcsapta arcukat.

A félév óta pihenő korcsolyázókat érthető izgalom fogja el a barlangba lépéskor, amidőn 30° Celsius melegről egyszerre egy fokos hidegbe lépnek felkötött korcsolyákkal, kezükben hosszú turista-bottal. A harmincnyolc foku, fűrészporral behintett lépcsőn tizenkilenc lépéssel érnek le a nagyteremben levő tükörsima jéghez, a korcsolyázók vágyához.

Sajátságos érzés veszi elő a korcsolyázókat, midőn a jégre lépnek. A legerősebb, 90—100 kiló súlyu edzett athléták is ingadoznak a lábuk reszket. Egy órai korcsolyázás után azonban, mintha csak a tél közepén lennének, oly biztosan korcsolyáznak.

Különösen igen fárasztó a kánikulai korcsolyázás első napja, midőn a műkorcsolyázók egy-egy versenymarabot begyakorolnak. Így pl. Meszléry Tivadar és Porzsolt Gyula bajnokok, a végzetetlen ügyességet kívánó páros mutatványok próbájánál majdnem összeestek a rendkívül fáradtságos gyakorlatok miatt. Három másik műkorcsolyázó, Tergovcsis Jenő, Palkovics Ede és Dezső Arthur, akik különben erős szervezettel rendelkeztek, annyira elgyengültek, hogy nem is vettek részt már másnap a versenyeken, bár nem tagadták azt a sokak által hangoztatott tapasztalatot, hogy egészen olyan érzés vette őket elő, midőn a barlangban a jégre léptek, mely leginkább és legtalálóbban a mézes hetek első napjainak édes-kedves hangulatával hasonlítható össze. A jelenvolt magyar műkorcsolyázó bajnokok az egy napi négy órás próba után oly bravuros mutatványokat produkáltak, hogy a jelenvolt nagyszámú külföldi vendégek is elragadtatva nyilvánították tetszésüket, ami egyaránt illette a kitűnő műkorcsolyázókat, mint a mutatványok fölséges keretét, mely valóban páratlan látványosságot nyújtott.

— Evviva! Bravo! Hoch! Hipp-hipp-hurráh! — hallatszott vegyesen a külföldiek sorából, különösen Dezső Arthur műkorcsolyázó saját szerzeményű csárdásánál. A csárdást természetesen solóban járta s inkább a levegőben látszott táncolni. A végén bemutatott bokázó után valóságos tapsorkán hangzott fel. Méltó partnere volt

Lyka Károlyné, ki a keringőtáncokat rendkívüli bravurral táncolta. Hasonlót lehet mondani Steiner Hugó, Dezső Elemér és Markó Miklós korcsolyázókról. A jégbarlang-telepi cigányok, élükön Balog Dezső primással, az e célra készült emelvényen dideregve bár, de lelkesen húzták tizenegy órától kettőig, kellő sziverősítő mellett. A műkorcsolyázóknak a nagy lakáshiányban Fejér Endre egy hatalmas szobát bocsátott rendelkezésre, külön spanyolfalás fülkékkel a hölgyek részére, de ezeket senki sem vette igénybe. Turcsányi Olga a híres, Oroszországban is járt egykori primadonna, betegség címén lemondott több hölgygel egyetemben — valószínűleg a spanyolfalás hálófülkék miatt, mint az általános vélekedés mondotta.

A budapesti sajtó meghívott munkatársai részére Markó 1906. évben rendezett nagyszabású kirándulást az akkor megtartott nyári korcsolyázási jégünnepély alkalmából. Mint minden alkalommal, úgy akkor is Fejér Endre bérlő vendégei voltak az újságírók, ki már harmincadik éve vezeti az ottani messze földön pártját ritkító vendéglői üzemet, melyet sokszor fejédelmi vendégek is felkeresték és elhalmozták dicséretükkel.

A korcsolyázó jegesmedvék